

NEMIS TILIN ÜYRENIWDE ZAMANAGÓY SANLI TEXNOLOGIYALARDIŇ ÁHMIYETI

G.B.Esbergenova – úlken oqitiwshi
P.Abatova - Nemis tili hám ádebiyatı qánigeligi 1-kurs talabası
Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq instituti

Búgingi kúnde shet tillerdi úyreniw global kólemde áhmiyetli máselege aylanǵan. Ásirese, nemis tili xalıqaralıq ilim, texnologiya, biznes hám mádeniyat tarawlarında úlken áhmiyetke iye. Nemis tili dúnyadaǵı eń kóp qollanılatuǵın tillerden biri bolıp, Evropa Awqamında en keń tarqalgan ana tili esaplanadı. Germaniya, Avstriya, Shveytariya hám basqa da mámleketlerde rásmiy til sıpatında qabıl etilgen. Bul tildi úyreniw kóplegen insanlar ushın jańa imkaniyatlar esigin ashadı.

Dástúriy bilim beriw usılları menen bir qatarda, sanlı texnologiyalardıń rawajlanıwı nemis tilin úyreniw procesine túpkilikli ózgerisler alıp keldi. Sanlı bilimlendiriw quralları bilimlendiriw procesin jáne de interaktiv, beyimlesiwshen hám qızıqlı etedi. Mobil qosımshalar, online kurslar járdeminde islep shıǵılǵan til úyretiw baǵdarlamaları oqıwshılardı jańa bilimlerde erkin ózlestiriw imkaniyatın yaratpaqta.

Zamanagóy sanlı texnologiyalar bilimlendiriw procesiniń ajırılmas bólegine aylanıp barmaqta. Ásirese, shet tillerdi úyreniwde sanlı texnologiyalar bilimlendiriwdiń sapasın arttırıp, oqıw procesin jedlestiriw hám onı jáne de nátiyjeli etiw imkaniyatın bermekte. Nemis tilin úyreniw procesinde de mobil qosımshalar, onlayn kurslar, virtual haqıyqatlıq (VR), audiovizual materiallar hám interaktiv oqıw baǵdarlamalarınan keńnen paydalanılmaqta. [2:13]

Sanlı texnologiyalar bilim beriw procesine tómendegi tiykargı ózgerislerdi alıp keldi:

- Oqıw procesiniń beyimlesiwshenligi - Oqıwshılar ózlerine qolaylı waqıtta, qálegen jerde til úyreniwı múmkin.
- Tez baylanıs hám til ortalıǵına súngiw - Internet arqalı nemis tilinde sóylewshiler menen tikkeley sóylesiw imkaniyatı bar.
- Multimedia quralları menen úyreniw - Video, audio, infografika hám interaktiv shınıǵıwlar til úyreniw procesin jáne de nátiyjeli etedi.

Online bilimlendiriw platformaları:

Online bilimlendiriw platformaları nemis tilin úyreniwde qálewshiler ushın eń qolaylı qurallardan biri bolıp esaplanadı. Tómendegi platformalar eń ǵalaba hám nátiyjeli esaplanadı:

- Deutsche Welle (DW) Learn German - Nemis tilin úyreniwshiler ushın biypul materiallar, video sabaqlar hám interaktiv shınıǵıwları óz ishine aladı.
 - BBC Languages - German - Nemis tilin óz betinshe úyreniwde qálewshiler ushın paydalı resurs.
- Bul platformalar járdeminde oqıwshılar grammatikanı úyreniwı, sóylew shınıǵıwların orınlawı, jazba tapsırmaları orınlawı hám til biliw dárejesin óz betinshe tekseriwı múmkin.

Mobil qosımshalar tási:

Mobil qosımshalar zamanagóy bilimlendiriwdiń áhmiyetli bólegi bolıp, til úyreniw procesin biraz ápiwayılastıradı. Nemis tilin úyreniwde tómendegi mobil qosımshalar keń qollanıladı:

- Babbel - Nemis tilindegi real baylanıs ushın paydalı sózler hám ǵáplerdi úyreniwge imkan beredi.
- Tandem hám HelloTalk - Bul qosımshalar arqalı oqıwshılar nemis tilinde sóylesiwshiler menen jazıspalar alıp barıwı yamasa dawıslı sáwbetler qurıwı múmkin.
- Anki - nemis tilindegi jańa sóz hám ibaralardı vizual hám audio járdeminde úyreniw ushın saýkeslengen qosımsha.

Multimedia qurallarınıń áhmiyeti.

Nemis tilin úyreniwde túrli multimedia qurallarınan paydalanıw processti nátiyjeli hám qızıqlı etedi. Máselen:

- YouTube kanalları - "Learn German with Anja," "Deutsch mit Marija" sıyaqlı kanallar biypul videosabaqlar usınadı.

Podkastlar - "Slow German" yamasa "Coffee Break German" sıyaqlı podkastlar esitiw kónlikpesin rawajlandırıw ushın ideal qurallar esaplanadı.

- Audiokitaplar hám subtitrlı filmler - Nemis tilindegi audiokitapları tınlaw yamasa subtitrlı filmler kóriw til biliw dárejesin jaqsılawğa járdem beredi.

Bul qurallar arqalı oqıwshılar tábiyǵıy nemis tilindegi sóylewge úyreniwı, jańa sózlik baylıǵın arttırıwı hám haqıyqıy sóylesiw ortalıǵına túsiwi múmkin. [1:22]

Nemis tilin sanlı texnologiyalarǵa baylanisli oyunlar arqalı úyreniw:

- Duolingo - Oyun formasında tayarlanǵan sabaqlar hám tapsırmalar arqalı til úyreniwge járdem beredi.

- Quizlet hám Kahoot - Sóz baylıǵın bekkemlew ushın qızıqlı viktorinalar hám testler jaratıw imkaniyatın beredi.

- Scrabble hám Wordament - Nemis sózlerin dúziw arqalı sózlik baylıǵın arttırıwǵa járdem beredi.

- The Sims hám Minecraft sıyaqlı simulyaciyalıq oyunlar - Oyun ishinde nemis tilinde sóylesiw hám buyırıqlardı túsiniw arqalı tildi úyreniw múmkin. [1:13]

Bul metod arqalı oqıwshılar tek ǵana úyreniw procesinen zawıqlanıp qoymastan, al tildi real turmıshıq jaǵdaylarda qollanıwǵa tayar boladı. Oyun elementleri oqıwshılardı til úyreniwge jáne de kóbirek tartadı hám olardıń bilimlerin nátiyjeli bekkemlewge járdem beredi.

Nemis tilin úyreniw procesinde sanlı texnologiyalar júdá áhmiyetli rol oynaydı. Dástúriy bilimlendiriw usıllarına salıstırǵanda, sanlı qurallar bilimlendiriw procesin jáne de qolaylı, beyimlesiwsheń hám nátiyjeli etiw imkaniyatın beredi. Mobil qosımshalar, platformalar, onlayn kurslar, audiovizual materiallar sıyaqlı texnologiyalar oqıwshılardı individual qatnas tiykarında til úyreniw imkaniyatın bermekte. [2:14]

Nemis tilin úyreniwde sanlı texnologiyalardı durıs tańlaw hám olardan aqılǵa uǵras paydalanıw arqalı qısqa waqıt ishinde jaqsı nátiyjelerge erisiw múmkin. Dástúriy hám innovaciyalıq usıllardı úylestirip, til úyreniw procesin jáne de nátiyjeli hám qızıqlı etiw múmkin. Keleshekte texnologiyalıq jetiskenlikler bul tarawdı jáne de rawajlandırıwı hám oqıwshılardı jáne de aldınǵı qurallardı usınıwı kútilmekte.

PAYDALANILǵAN ÁDEBIYATLAR:

1. Eshmuhamedov R.J. «Innovatsion texnologiya yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo 'llari» Toshkent 2004
2. Qo'chqarov, U. Raqamli ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish. Innovatsion rivojlanish vazirligi nashriyoti. Toshkent 2021